

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

Každé pondělí od 19:15 v místnosti 217

Program pro LS 2010/11, květen–červen

2. 5. **Zakázaná láska** (Ahava Asura), režie Josi Zumer, Izrael, 1998 (91 min.)

RELIBĚČKO

Kabalistické gotické melodrama z ultraortodoxního prostředí současného Jeruzaléma o nenaplněné lásce, jež si díky překážkám kladeným v tomto světě musí svou vůli prosadit mystickými prostředky.

9. 5. **Zloděj koní**, režie Tian Zhuangzhuang, Čína, 1986 (84 min.)

JINÉ SVĚTY

Děj filmu sleduje člověka, který je nešťastnou shodou okolností donucen ke krádeži koní v Tibetu. Aby byl jeho klan od tohoto zločinu očištěn, je muž vyhnán, včetně manželky a novorozeného dítěte. V neúprosné himálajské přírodě se tak snaží na vlastní pěst přežít i se svou rodinou.

16. 5. *Alternativní podoby křesťanství:*

2000 Years of Christianity, Episode IX: **God and the Burdened** (Neue Welten), režie Werner Herzog, Německo, 2002 (44 min.)

DOKUMENT

Pohled na křesťanství v Mexiku a Guatemale, v němž se katolicismus organicky mísí s původním mezoamerickým náboženstvím.

Starověrci, režie Jana Ševčíková, Rumunsko, 1986 (46 min.)

Portrét ruské pravoslavné církve, jejíž členové odmítli přijmout nová pozdně středověká dogmata, a byli proto vyhnáni z Ruské říše do Rumunska.

30. 5. **Bůh a ďábel v zemi slunce** (Deus e o Diabo na Terra do Sol), režie Glauber Rocha, Brazílie, 1964 (120 min.)

KLASIKA

Do prostředí vyprahlé brazilské Sertão zasadil přední brazilský režisér Glauber Rocha svůj příběh o náboženském blouznění, lidské existenci a kolonialismu. Ústřední postavou je nádeník, který, doprovázen svou ženou, bloudí pouští, ve níž potká jak fanatického kazatele, tak i legendárního banditu a záhadného lovce hlav.

6. 6. *Náboženství v postkoloniálním světě:*

The White Darkness, režie Richard Stanley, Velká Británie, 2002 (48 min.)

DOKUMENT

Dokument o vúdú, synkretickém náboženství černošských obyvatel Haiti, v němž se polyteistické tradice západní Afriky s katolicismem.

Šílení mistři (Les Maitres fous), režie Jean Rouch, Francie, 1956 (36 min.)

Znepokojivý portrét nigerijského náboženského hnutí Hauka, jehož členové byli při svých rituálech posedáváni duchy evropských kolonialistů.

13. 6. **Blízké setkání strašidelného druhu,**

RELIBĚČKO

Umné skloubení různých žánrů a zároveň první film, v němž se objevili čínští upíři. Tito tvorové mají zcela jiné charakteristiky než jejich evropské protějšky. A i pro děj ústřední taoistická magie podléhá úplně jiným zákonitostem a cílům než magie evropská.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

RELIBÉČKO

2. 5., místnost 217, 19:15.

ZAKÁZANÁ LÁSKA (AHAVA ASURA)

Režie Josi Zumer, Izrael, 1998 (91 min.)

Kabalistické gotické melodrama z ultraortodoxního prostředí současného Jeruzaléma o nenaplněné lásce, jež si díky překážkám kladeným v tomto světě musí svou vůli prosadit mystickými prostředky.

Hanan a Lea si byli na základě slibu svých otců již při narození zaslíbeni, po smrti Hananova otce však otec Ley odmítá slib splnit. Hanan v zoufalství studuje kabalistické rituály, ani s jejich pomocí však její ruku nezíská a nakonec umírá. Vrací se však při Leině svatbě v podobě dybuka, který svou vyvolenou posedne a zatvrzele vzdoruje všem exorcismům.

Film je natočen podle divadelní hry *Der dibuk* z roku 1914, kterou ruský židovský dramatik S. Ansky napsal na základě chasidských lidových příběhů. První filmová adaptace byla natočena již v roce 1937 v Polsku v jidiš ve stylu německého expresionismu. Zumerova modernizovaná verze je o poznání komerčnější a klade důraz na vizuální velkolepost, zvláštní efekty a hororovou estetiku hollywoodského typu.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

JINÉ SVĚTY

9. 5., 19:15, místnost 217

ZLODĚJ KONÍ

Tian Zhuangzhuang – 1986 – Čína – 84 min
// 马 //

Děj filmu sleduje člověka, který je nešťastnou shodou okolností donucen ke krádeži koní v Tibetu. Aby jeho klan byl očištěn od toho zločinu, je muž, včetně manželky a novorozeného dítěte, vyhnán. V neúprosné himálajské přírodě se tak snaží na vlastní pěst přežít i se svou rodinou.

Čínský režisér Tian Zhuangzhuang zasadil film do časů, když Tibet byl ještě samostatný, aby nemohl být postižen cenzurou. Politická dimenze filmu je ale zcela druhořadá. Poetika horského prostředí je nezapomenutelně snímána dokumentaristickou kamerou – totéž

platí i pro neúprosnost těch hor samotných. Divákovi je přiblížen způsob života, který by asi málokterý cizinec mohl vydržet. Hory a počasí tak lidem připomínají, že nemohou mít vše pod kontrolou.

Režisér ale nesnímá jen tento skoro absurdní každodenní boj o život. Stejně důležitou roli hrají ve struktuře filmu rituály a náboženství, ale i radostné společenské momenty. Tak tato meditace nad naší existencí nabývá až etnografický rozměr. Ačkoli dialogů je málo, film nepůsobí lakonicky, spíše vede diváky k tomu, aby prožívali tento a takový Tibet, který je zprostředkován úchvatnou, ale i

kritickou, estetikou, zapojením více smyslů než pouze intelektem.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

DOKUMENT

16. 5., místnost 217, 19:15.

Alternativní podoby křesťanství

GOD AND THE BURDENED (NEUE WELTEN)

Režie Werner Herzog, Německo, 2002 (44 min.)

Příspěvek legendárního německého režiséra do třináctidílného televizního seriálu o dějinách křesťanství se v mnohém vymyká běžnému formátu naučných dokumentů. Nabízí pohled na křesťanství v Mexiku a Guatemale, v němž se katolicismus organicky mísí s původním mezoamerickým náboženstvím. Působivé záběry z kultu mayského světce Maximóna se střídají s pohledem na velikonoční procesí u baziliky Panny Marie Gaudalupské v Mexiku a ukazují, že prostí Mezoameričané dokázali křesťanství velmi osobitě přizpůsobit a dát mu podobu, jež má k evropské katolické zbožnosti dosti daleko.

STAROVĚRCI

Režie Jana Ševčíková, Rumunsko, 1986 (46 min.)

Starověrci jsou členové ruské pravoslavné církve, která odmítla přijmout nová pozdně středověká dogmata, a tak byli tito lidé vyhnáni z Ruské říše. Tento film dává členům jedné komunity žijící v Rumunsku možnost mluvit o svých názorech.

Poetika obrazů je inspirována zejména Tarkovským a Herzogem, kde i nejprofánnější činnosti získávají nádech transcendence. Je to jako by se čas zastavil, jako by celý vývoj moderny proběhl mimo život těchto lidí. Režisérka zachytila ve svém krátkém filmu i tento aspekt, který je vyjádřen meditativním rytmem střihu.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

30. 5., 19:15, místnost 217

BŮH A ĎÁBEL V ZEMI SLUNCE

KLASIKA

*Glauber Rocha – 1964 – Brazílie – 120 min
Deus e o Diabo na Terra do Sol*

Severovýchod Brazílie patří k nejchudším oblastem této zemi, polopoušť Sertão se táhne skoro až k moři. Sucho, horko a chudoba dominují bez milosti životům a myslím těchto lidí. Částečně z nutnosti, částečně z touhy po bohatství vznikl v této oblasti jedinečný typ banditů, kteří se nazývali Cangaçeiros, pro které je jejich specifická stylizace stejně důležitá jako materiální úspěch.

Do toho prostředí zasadil přední brazilský režisér Glauber Rocha svůj příběh o náboženském blouznění, lidské existenci a kolonialismu. Ústřední postavou je nádeník, který, doprovázen svou ženou, bloudí pouští, ve které potká jak fanatického kazatele, tak i legendárního banditu a záhadného lovce hlav.

Různorodost filmové řeči odráží různorodost brazilské kultury. Toto byl jeden z hlavních cílů režiséra, který celý svůj dobrodružný život usiloval o filmové vyjádření tohoto jiného pohledu na svět. Folklor se tak mísí s katolicismem, marxisticky uvažovaný postkolonialismus s diskursem o postavení ženy ve světě či zodpovědnosti každého člověka. Vizionářské dílo se skládá z obrazů podobajících se horečnatému blouznění, dají se ale číst takovým množstvím způsobů, že význam filmu je nadčasový.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

DOKUMENT

6. 6., místnost 217, 19:15.

Náboženství v postkoloniálním světě

THE WHITE DARKNESS

Režie Richard Stanley,
Velká Británie, 2002 (48 min.)

Haiti bylo po USA druhým nejstarším územím, které se osamostatnilo od evropských kolonizátorů. Nezávislost zde však v roce 1804 nevyhlásili evropští osadníci, nýbrž vzbouření černošští otroci. Tento fakt se klíčovým způsobem promítl do náboženství: dominanci v této chudé a politicky nestabilní zemi nezískalo křesťanství, nýbrž vúdú, synkretické náboženství mísící polyteistické tradice západní Afriky s katolickismem. Režisér Stanley se vúdú snaží představit vstřícným způsobem očima jeho praktikantů, které zachycuje při jejich fascinujících rituálech a nechává je vysvětlovat své náboženské představy.

ŠÍLENÍ MISTŘI (LES MAITRES FOUS)

Režie Jean Rouch, Francie, 1956 (36 min.)

Znepokojivý portrét nigerijského náboženského hnutí Hauka, jehož členové byli při svých rituálech posedáváni duchy evropských kolonialistů. Režisér, který žil v Nigérii již od roku 1941, doprovází film po celou dobu svým sugestivním svým komentářem a drsné záběry na zmítající se postavy s pěnou u úst nastavuje evropským divákům jako zrcadlo západní civilizace. Britové z tohoto důvodu film ve svých koloniích zakázali promítat, neméně pobouřeni jím

však byli mnozí Afričané, kteří se snažili nacházet důstojnější obrazy své identity, než jaké nabízely extatické kultury.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

RELIBĚČKO

13. 6., 19:15, místnost 217

BLÍZKÉ SETKÁNÍ STRAŠIDELNÉHO DRUHU

Sammo Hung Kam-Bo – 1980 – Hong Kong – 98 min
鬼打鬼

Film je umný mix různých populárních žánrů – komedie, akčního filmu, hororu – a tomu všemu dává, ve době svého vzniku, novou dimenzi. Poté co je bohatý úředník skoro přistižen u své milenky jejím manželem, povolá taoistického černokněžníka, který mu má pomoci zbavit se nežádaného manžela. Tomu údajně statečnému, ale zcela nezodpovědnému muži naopak pomůže jiný taoistický čaroděj, kterému se nelíbí, že jeho bývalý kolega zneužívá svou moc.

Ve své době nebylo přelomové jen to skloubení žánrů, ale hlavně to byl první film, v kterém se objevili čínští upíři. Tito tvorové mají zcela jiné charakteristiky než jejich evropské protějšky. A i taoistická magie podléhá úplně jiným zákonitostem a cílům, než ta evropského rázu.

Vše je ale podané čistě v rámci zábavy, ale tato zábava staví na různých postupech a konvencích přítomných u jiných kultur. Sammo Hungovi se ve filmu podařilo prezentovat různorodé a nám cizí lidové pověry jihočínského náboženství bez cynismu; to je jeden z důvodů proč tento žánr našel takovou odezvu ve své době a byl následován velkým množstvím napodobenin.

